

Előfizetési feltételek:
Vidékre postán vagy helyben hához
(hordva)
Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egyen számú 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
6-hasábos petitor egyszeri hirdetésnél 12,
kétzeresnél 10, háromszorosnál 8 kr.
A nyilvántartás díja 50 kr.
Helygép díj külön 30 kr.
Hirdetmények elfogadhatók a ki-
adóhivatalon kívül egyedül **Hannsen-**
stein és Vogler hirdetésfelvételi
hivatalában Budapest: Dorottya-utca
3. sz. I. em. Bécs: Wallfischgasse 10. sz.
Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Kalap-utca 15. sz. I. em.
A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
Bérmentellen levelek csak ismert e-
zekről fogadhatók el. — Kéziratok sem
adatnak vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-utca 2. sz. földszint **(Mér-**
tész József könyvnyomdai irodája)
hova a lap anyagi részét illető közleme-
nyek (előfizetési pénzek, hirdetmények
kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, február 9.

Lapunk szombati számának vezércikkével foglalkozott tegnap a „Pesti Napló“ és a „Pester Lloyd.“ Mindkét deák-párti lap azon szempontból indul ki, hogy a mai állás tarthatatlan, hogy a parlament jelenlegi pártviszonyai minden kormányzást lehetlenné tesznek, és hogy segíteni kell e bajon mielőbb, ha csak nem akarjuk kockáztatni oly válság bekövetkezését, melynek hordereje kiszámíthatatlan lenne.

Összinté megelégedéssel mondhatjuk, hogy régóta nem volt alkalmunk a kormánypárti sajtó organumaitól ily higgadt és a helyzet helyes fölfogását tanúsító nyilatkozatokat olvashatni. Igen, meggyőződésünk szerint ezen út és ezen irány az, melyen a kibontakozás remélhető.

Midőn a 21-es bizottság kiküldetett, alig találkoztunk az összes magyarországi hírlapok közül egyetlen-egy, mely bármily szerény bizalmat vagy reményt nyilvánított volna e bizottság működésének eredménye iránt. A kormány csak kénytelen-kelletlen egyezett bele a bizottság kiküldetésébe, érezvén, hogy már maga a tény — bármint iparkodjanak is párthívei simítani a dolgot — bizalmatlansági nyilatkozatot foglal magában, hanem az a kormányférfiak jelleme és szándékai, hanem azon képességek iránt, hogy a zilált pártviszonyok mellett az országot a pénzügyi, közkormányzati, parlamenti és egyéb zavaraiából kisegítsék, — érezvén, hogy a vezetés kisiklik kezéből, mihelyt azon bizottság megkezdí működését, melynek föladatát tűzött ki: nemcsak az államháztartás egyensúlyának helyreállítása, hanem az államkormányzat összes ágainak újjászervezésére nézve is javaslatokat előterjeszteni.

A kormány e nagyon érthető idegenkedését természetesen visszatükrözték a hozzá közelálló hírlapok, melyeknek a bizottság működésének eredményére vonatkozó reflexióik azon benyomást tették az olvasóra, mintha nézetük szerint az egész nem lenne egyéb, már keletkezésében is meghiusulásra ítél kísérletnél, mely csak azt fogja bebizonyítani, hogy a kibontakozás megkísérlésére s az ügyek továbbvezetésére, csakis a mostani többség, a szoros értelemben vett Deák-párt van kizárólag hivatva.

Az ellenzéki lapok számalommal néztek a 21-es bizottságra, nem várán tőle semminemű gyakorlati eredményt, hanem mindegyik, pártállása szerint, az elvek érintetlen föntartása mellett koalícióban, vagy a parlamenti sulypont egyszerű áthelyezésében, vagy végre a 67-ki kiegyezés gyökeres megváltoztatásában keresvén a menekülés útját.

Mi se vártuk, s ezt olvasóink igen jól tudják, — mi se vártuk, hogy a 21-es bizottság egy varázsszóval megváltoztassa a helyzetet és egyszerre segítsen bajainkon. Magyarországnak mai állapotában nem arkanumra van szüksége, hanem egészséges kormányzati rendszerre, a hét év óta gyökeret vert visszaélések kiirtására, rendszeres, fokozatos, összevágó fejlesztésre az államélet minden ízében és mindenekfölött, a törvényhozó testületben a gyakorlati élet követelményeiből kifolyó elvek körüli csoportulására az összhangzó véleményeknek, mindazon utópiák kizárásával, melyeknek valósitása csak szerencsésebb idők föladatátul tekinthető, s melyek eddig is elkeseredett és szenvedélyes pártharcokon kívül, belügyeink, legégetőbb belrendezési kérdéseink elsatnyulásánál és félszeg, sőt káros irányban történt megoldási kísérleteinél egyéb eredményeket nem idéztek elő. Hanem igenis vártuk és várjuk ma is azt, hogy e bizottság működése a pártoknak ezen irányban és bizonyos meghatározott, sürgős kérdések körüli tömörülésére lehetőséget nyújt s ez által egy szabadelví, határozott irányu, céljában öntudatos kormánynak biztos és erős támaszul szolgáló pártot leendő képes alkotni.

Örvendetes jel gyanánt tekintjük, ha e nézet

már oly hírlapi közegeknél is gyökeret ver, melyeknek a kormány körökhez való viszonyából alaposan véljük következtethetni, hogy az eszme legjobb uton van ahhoz, hogy testet is nyerjen és kilépett az egyszerű elméleti discussio keretéből. A „P. L.“ hasábjain a falevelek nem szoktak szellő nélkül zörögni. Mikor t. laptársunk egy vezércikkben eddigi véleményével és az új pártalakulási eszmékről eddig vallott nézeteivel egy nyire ellentétes eljárást javasol, akkor körülbelül meg lehetünk győződve arról is, hogy az a kinek ezt javasolta — Szilágyi kormányelnök ur — már tetteleg megelőzte s jó tanácsot.

A legközelebbi napokban bizonyára lesz alkalmunk némely ellenvetéseket is elmondani, melyek önkénytelenül ötlöttek eszünkbe a „P. L.“ cikkeknek elolvasásakor. Ma nem kívánjuk eskökeneni azon hatást, melyet országoszeretőkésé-kivül előidezend e hír, hogy végre a kormánypárt körében is hatalmas szöszlőlkra talál azon eszme, mely legbensőbb meggyőződésünk szerint, egyedül képes államéletünk zátonyra jutott hajóját ismét mozgásba hozni és Magyarország törvényhozó testületének üdvös eredményei és rendszeres működését biztosítani.

A „Középpárt“ ma délután 5 órakor tartott értekezletének tárgyát a közjegyzőkről szóló törvényjavaslat képezte. Általánosságban nem talált a törvényjavaslat ellenzése, részleteire nézve több lényeges észrevétel tétett, kimondatott azonban, hogy ezek pártkérdések nem tekintetnek. A jogügyi bizottság jelentéséhez mellékelte különvélemények nem pártoltattak, azonban a közjegyzői rendszer szükségessége azon mértékig, hogy a telemek könyvi bekebelezés, különösen ingatlanok átruházásánál csak közokirat alapján rendeltessék el, több oldalról hangsúlyoztatott.

A „Hunniá“nak — mint már tegnap is megirtuk — felelettel tartozunk. A válasz rövid lesz, mert meddő polemikára se kedvünk, se terünk, sem időnk nincs. Mi nem akartunk lekötölni senkit és nincs szándékunk legyezgetni ma sem, de midőn egy hírlap országgyűlési képviselőket gyanúsít általánosságban, akkor nemcsak jogosítva, hanem kötelezve is érezzük magunkat követelni, hogy álljon elő egyenes váddal, s vezesse meg az egyéneket, sorolja elő a tényeket. A „Hunniá“ ezt nem tette.

A mi az országgyűlési képviselők politikai kötelességét választóik irányában illeti, erre nézve senkitől leczkét és utasítást el nem fogadunk. Izzgatni a választókerületben ellentünk és bárki ellen, jogában áll mindenkinék, fegyvereit is tetszése szerint használhatja meg, hanem azon jogát senki nek sem ismerjük el, hogy lekülsmeretünk és kötelességérzetünk bírójává tölakodjék föl.

A lovagias tér emlegetése t. laptársunk részéről fölösleges volt. Ismerjük és soha se vontuk kétségbe férfiaságát e tekintetben, de ha e ténre akarunk lépni, meg lehet győződve, hogy a hírlapi feleselés hosszadalmas és kellemetlen útját annál kevésbé fogjuk választani, mert általában elvünk: lapunkban megőrizni azon tiszteséges hangot, mely különösen a mai izgalomteljes időkben egyedül képes az ellenvéleményeket érintkezését a hírlapok hasábjain lehetővé tenni.

Végül még egyet. Mi nem ezélotunk a „Hunniá“ szerkesztőjének journalistikai működésére egyik vagy másik lapnál: arról tudomásunk se volt, sőt egyáltalán nem említettük volna meg személyét, ha e tekintetben ő nem megy elől oly példával. Meglehet, hogy az „Étel kozmás volt“, de nem tehetünk róla: nem mi főztük.

A Deák-párt vasárnap d. u. 6 órakor tartott értekezletén a közjegyzői intézményről szóló trvjavaslatot tárgyalta. Pauler igazságügyminiszter után, ki a törvényjavaslatot indokolta, Goszman emelt szót s kijelenté, hogy általánosságban sem fogadja el a törvényjavaslatot, mert az, intézményeinkkel ellenkező osztrák intézmény. Utána Pauler miniszter szólalt föl s czáfolván a Goszman által felhozottakat, egyebek közt az is fölhozta, hogy ezen intézmény Franciaországból jött át Ausztriába, s az 1800-es évekig ott nem ismerték. Elnök ezután kimondván azt, hogy általánosságban a törvényjavaslat elfogadtatik, a részletes tárgyalás a törvényjavaslat főbb elvei körül fogott. Határozat azonban nem hozottat a részletekre nézve, minthogy az értekezlet azt nem tekinti pártkérdésnek. A részletes tárgyaláshoz hozzászóltak: Csemeghy, Matska, Tost, Schmans, Tavasz, Kondorossy stb.

A baloldali kör tegnapi értekezletén tárgyalta a pénzügyi bizottság jelentéseit a gabnavámmenteségről, az erdélyi katonai kórházokról, az 1872. évi hitelmaradványokról 1873-ban igénybe vételéről, és az arcier-testőrség nyugdíj póthiteléről szóló javaslatok tárgyában. A körnek a három első javaslat ellen egyéb észrevétele nincsen, minthogy igen későn lettek betervezve; a testőrség nyugdíj emelését azonban nem a közös kiadásokból, hanem a civilistából véli fedezendőnek.

Bírói értekezlet. A budapesti törvényszékek és járásbíróóságok összes tagjai tegnap, Steinbach István elnöke alatt a megyeházában értekezletet tartottak, melynek célja egy, a bírák és bírósági hivatalnokok rangfokozatát megállapító szabályrendelet ellen felsőbb helyre fölterjesztendő emlékirat irányeszméinek megállapítása volt.

Az eszmék, melyek a tegnapi értekezlet megállapítása értelmében az emlékiratban kifejtendők, a következők: A szabályrendelet, tekintettel arra, hogy a bírák és ügyészek rangfokozatának szabályozása a bírói hatalom gyakorlását meghatározó, vagy a bírák és ügyészek jogelőnyeit és törvényes igényeit megállapító és biztosító törvényekkel szoros összeköttetésben áll, oly jogokról rendelkezik, melyek a fennálló törvényekhez képest csak törvényhozási uton és törvény által volnának szabályozhatók. Kiemelendők továbbá, hogy ezen szabályrendelet az elsőbírói személyzetre nézve különös fontossággal bír, miért is kötelességnek tartja a bírói kar a felállított rangfokozat nyelvéssége és törvényessége ellen fölszólalni, és ezen szabályrendeletnek az illetékes törvényhozó testület határozata előtti életbeletétele ellen jogorvoslatot keresni. E lépésre a bírákat nem sértött hiúság, hanem egyedül a rájuk ruházott bírói hatalom tekintélyének megvédési és fenntartási kötelessége kényszeríti. Kijelentik azon nézet, hogy a kérdéses szabályrendelet idézett tételei az érvényben levő törvényekbe ütköznek, és a törvény által a bírói kar részére szerzett és biztosított jogokra, jogelőnyökre és az azokból folyó, esetleg özvegyeikre is áthárítható jövődöbeli igényekre nézve sérelmeknek és a bírói tekintélynek minden ok és szükséges nélküli lealázásának tekintendők. Az emlékiratban előadandók továbbá az okok és illetőleg a sérelmek. Ezek négy pontban állapítottak meg.

A emlékirat hovaterjesztésére nézve megoszlottak a vélemények; némelyek azt az igazságügyminiszterhez, mások ellenben egyenesen az országgyűlés elé kívánták terjesztetni. Végre szavazásra bocsátatván a kérdés, 33 szavazattal 25 ellen a miniszterhez való felterjesztés fogadtatott el.

Gladstone.

Budapest, február 9.

A távirda jelentései szerint a konzervatívek győzelme Angliában biztosítva van. Az eddigi 484 választás közül 255 az övék, s csak 229 helyen győztek a liberálisok. Maga London is nagy mérvben járult a konzervatívek e győzelméhez. A Westminsterben, melyet egykor John Stuart Mill hatalmas szelleme képviselt, ismét a konzervatív jelölt győzött; s a Cityben három konzervatív mellett csak egy liberál ment keresztül. Goschen, az admirális első lordja, Rothschild, korábban egyik liberál képviselője a Citynek, szintén megbukott, mert az income tax föntmaradása mellett agítált. Az Irlandban eddig megéjtett 35 választás közül csak 6 a liberál, míg 16 home-ruler és 13 konzervatív. Sőt a liberál ügyhöz mindig hú Skócia magas bérczei közé is fölhatottak a konzervatívizmus hullámai.

Egy még újabb távirat szerint Gladstone be is adta volna már lemondását, s ezzel a világ leghatalmasabb kormányának rudját Disraeli veendi át.

A kiról azt éneklé valaha a költő, jövőjét festve a zsenge ifjunak:

„A potent voice in the Parliament,
A pillar steadfast in the storm.“

Ma nem a vihárnak, hanem az emberi természetben működő okok lassu hatásának lett áldozata.

Negyvenedik éve már, hogy Gladstone a kormányban részt vesz (1834. decemberben nevezte tén ki a kincstár újabb lordjának); e negyven év alatt Anglia hatalma megkétszereződött, s a liberál reformok áldása nyilvánvalóvá lett.

Aligha van a társadalmi, kereskedelmi, pénzügyi nevelési és egyházi politikának oly mezeje, hol mélyreható reformokkal ne volna összekötve neve; az emberiség nemesebb rész, mely évdekeltséggel kísérte a harcokat, melyek 1868 óta diadalról diadalra vezették a vakmerő vezért, osztatlan elismeréssel tapsolt hadjáratának széles e világ; ki mintegy második „deliciae humani generis“ krisztusi szelidséggel, a protestans türelem szelid köpenyben jött begyógyítani a régi sebeket, ki szelleme tanácsorejével lebilincselve ellenfeleit; kindé senki sem tudott kiméletesebb lenni a vitában, emberszeretőbb a vitán kívül: ki ritka tünémeny gyanánt a nemzetek életében az állami tevékenység minden ágában osztatlan elismerést aratva, a társadalmi élet egyik legelső kedveltje vala...

Gladstone

Es mégis bukása nemcsak előrelátható, hanem jogosult is volt. Az emberi lélek türelmetlenül várja a reformokat: ép oly hamar bele is fárad azokban. A liberál áramlatot árnya gyanánt kíséri mindig a konzervatívizmus. Mennél jobban emelkedik délfele a nap, s mennél inkább tűnik el felőlátzólag az árnyék: annál közelebb áll az abhoz, hogy háznak mögül előnkbe kerüljön. Egyes konkrét kérdésekben nyert óriás többség bármely liberál alapon sem tarthat sokáig. Az új reform keresztülvitele után minden új javaslat egypár tagot elvesz a többségből, míg a tisztán negatív alapon álló konzervatív irány folyvást gyarapodik. Észrevétlen elálmosodás fogja el a kedélyeket: a reformok utáni vágyak kielégítésének útmutatója, amely miatt a közönyösség egy nemében áll rendszeren a liberalizmus halála.

Az ir egyházi viták adták 1868-ban Gladstonnak az óriás többséget, melylyel keresztülvítették nagy reformjait: az ir egyházi, ir földbirtoki, titkos szavazási, hadsereg és igazságszolgáltatás reformi javaslataikat. E kérdésekről alig lehet ítéletet hoznunk. Mint politikai tény, tulmértsége által tünt ki. A katolikus irek közt a protestáns államegyház megszüntetése igen nagy mérvben vakmerő tény volt, mert hiszen a protestáns államegyház a maga teljes szabadságával nem hozható összehasonlításba a kontinentális népek katolikus államegyházaival. Hanem annyi áll, hogy ezen javaslat célját: Irland kielégítését nem érte el, s a következő javaslatok mindinkább mutatták a közönyösséget, mely a liberál többség haldoklásának jele. Fawcett dublini egyetemi javaslatát ennek nyomása alatt kellett elfogadniok.

Az ily időszaki visszaesések egyáltalában nem kedvezőtlenek a józan haladás ügyének. A pártok teljesen kimerített programmal állanak szemben. A konzervatívok a meglévő alapokat védelmezik, s mert elődeik művét a kormányon megváltoztatni, retrograd alapot elfogadni soha nem jut eszükbe, az adminisztráció mellett másodrangú kérdésekkel foglalkozik mind a két párt, a mely másodrangú kérdések gyakorta szolgálnak nagyobb hasznára az országnak, mint a bengáli fény mellett vívott nagyobb parlamenti harczok.

Ezen természetes szűnődő alatt szülemlik meg az új harezzi kiáltás. Az oppozícióban a liberálok szorosabb szövetségbe lépnek a radikálisokkal, s mert s konzervatívok hajtják végre a liberál elveket: ők magok a radikál nézetekből kovacsolnak új fegyvert magoknak az új harezra. A körül csoportosulnak, — s egy lépéssel előbb van az összes emberiség. A közvélemény új reformot óhajt, s végre sikerül azt keresztülvinni. A konzervatívok halálát époly örömmel fogadja az ország, mint amily közönyös többségre jutások alkalmával.

Mert hisz Gladstone a kormányon alig tehetett volna mást a jelen körülmények közt, mint amit Disraeli fog tenni; míg Disraeli új bukása valamely új reform-kérdés diadalát fogja jelenteni.

Ezért tartjuk mi nemcsak lélektanilag indokoltnak Gladstone bukását, hanem egyenesen jogosultnak is:

Nem félünk konzervatív férfiakat látni a szabad Anglia kormányán. Nem esünk legtávolabbról sem kétségbe a liberalizmus jövője felől. Nem a kor ment hátra, hanem a pártok jöttek egy lépéssel előbbre. A liberálok helyét a konzervatívok foglalták el, s a radikálok tagjában fogjuk a liberálokat megjelenve látni a megújult parlamenti küzdőterén.

Ez az új természetes folyása. A változások némi pihenést igényelnek; s a státusférfiúnak, ki ragyogó tehetségeit teljes egészében a közügynek szentelte, ki 22 éves kora óta igazi képviselője volt az ideén faj közmondásos szívósságának, bizonyára várva várt e nyugalomra, hogy új fegyvert foghasson kezébe; — az eszmék magaslátán haladva előre, mint Longfellow ifjának mesés alakja: Excelsior, excelsior!

Országgyűlés.

A képviselőház ülése február 7-én.

A mult ülés jegyzőkönyve hitelesítve lévén, elnök az ülést d. e. 10 órákor megnyitva, bemutatja Belső-Szolnokmegye kérvényét az 1868. évi XXXI. t. cz. módosítása iránt; továbbá Hajdukerület közönségének kérvényét a megyék rendezése alkalmával a Hajdukerület jövő állásának Hajdumegye név alatt kérvényülkhöz csatolt emlékiratban előadott módon leendő biztosítása iránt.

A kérvényi bizottsághoz utasítottak. Doda Tarján, a 30 nap elteltén, végleg igazoltatik. Molnár Aladár a tanügyi bizottság nevében bemutatja annak jelentését a köznevelési bizottságról és a tanuló ifjuságnak katonai és fegyvergyakorlatáról szóló törvényjavaslat tárgyában. Ki fog nyomtatni, szétosztani s tárgyalás végett az osztályokhoz utasítani. Szógyény László a kérvényi bizottság nevében bemutatja a kérvények 35. sorjegyűkét. A szombati ülés napirendjére tüzetik ki. Szilágy József miniszterelnök átvijti a keleti vasút függő adósságainak rendezéséről szóló szentesített törvényzikket. A törvényzikk kihirdetvén, hasonló kihirdetés végett a főrendekhez kitélik át. A mai ülés jegyzőkönyve hitelesítvén, elnök az ülést elosztja. A legközelebbi ülés szombaton lesz. Az ülés végződött d. e. 10 óra 15 perczkor.

Külföld.

Budapest, február 9.

Naiv vigasztalással kedveskedik a berlini „Nat. Ztg.” legközelebbi vezércikkében az elsass-lothringeniek számára. „Németország hatalma — ugymond a nevezett lap — kezeséget képez arra nézve, miszerint Elsass-Lothringen lakossága jövőre semmiféle gazdasági változástól sem félhet. Németország már 1870-ben elég erős és ügyes volt, hogy a francziákat mindenütt megverje és nagy tömegekben fogja el őket; Németország ezóta még nagyobbá tette hadi erejét s igen előnyös határvonalat szerzett. Metz falain a francziák sohasem fognak keresztül rohanhatni, bármily előkészületeket tegyenek is.

Ha Franciaországnak kedve kerekednék új háborút kezdeni, ez a francia területnek még belsőbb részsein viseltetnék, mint az első.

Az elsass-lothringeniek tehát teljesen nyugodtak lehetnek, mivel minden valószínűség szerint, soha sem fognak Franciaország hatalma alá visszakerülni.” — De hát kimondta a „Nat. Ztg.”-nak, hogy az elsass-lothringeniek, kik gyűlölik a német kényurahmat, tartanak azon eshetőségtől, miszerint ismét Franciaországhoz kerülnek vissza?

A francia-porosz békekötésre vonatkozólag, Bismarck néhány érdekes részletet beszélt el, a f. hó 4-dikén nála tartott diplomatiai ebédén. A többi közt megjegyezte, miszerint az alkudozások kezdetén, „a francziák nem kis bántulatra” tíz milliard hadi kárpótlást követelt.

Az alkudozások egy ideig függőben voltak. Bismarck hosszan és erőlesen megmaradt hét milliard követelése mellett, míg végre ezen összeget a francziák öt milliardra alkudták le.

A berlini meeting elé a következő határozat terjesztett: „A német birodalmi gyűlés, a porosz tartománygyűlés mind két házában, a fővárosi hatóság és polgárság tagjai, a tudomány és művészet férfiai, mely hálajókat fejezik ki a st. james-halli és exeter-halli gyűléseketnek a január 27-ki határozatokért. Anglia rokonszenvenek ezen nyilatkozata a német császár és német nemzet iránt, hogy a kath. egyház ultramontan pártja politikájának ellen állnak, annak záloga, hogy a két nemzet jövőre is hűségesen egymás mellett fog állni a népek polgári és vallási szabadságáért vívott bátor küzdelemben.”

Különfélék.

Budapest, február 9.

(Hivatalos.) A király megengedte, hogy dr. Hatala Péter, budapesti egyetemi hittudománykari nyilv. rendes tanár, ugyanezen egyetemnél a bölcsészeti karhoz hason minőségben áttétethessék, és ennek folytán nevezett a keleti nyelvek nyilvános rendes tanárára, a rendszeresített illetményekkel kinevezésére.

számra töltik meg „urnó”-ink könyvtárait. Toldy lelkes szavai nem maradtak hatás nélkül s végül élénken tapsolták.

Ezután Greguss Ágost a társulat titkára tartá évi jelentését, melyből azon örvendetest vesszük át, hogy dacára a tavalyi rossz évnék, a társulat 1873-ban mind anyagilag, mint szellemileg virágzott. Alapítóinak száma tetemesen szaporodott. A kiadandó s részben már sajtó alatt álló s a tavaly kiadott művek lájstroma is igen tekintélyes. A kiadottak közt említjük Györy Vilmos kitünő „Don Quixotte” fordítását, Poasard „Galilei”-jét Paulay Ede és Cornelle „Cid”-jét Greguss fordításában, a sajtó alá adottakból pedig Molière 3-ik kötetét, George Eliót „Middlemarch” című legújabb regényét Gsukássy József fordításában, s végre Szidligeti Ede nevezetes munkáját „a magyar drámáról és vallásairól”, ez első magyar dramaturgiát. Tervben van még jövő esztendőre Bartalus István rendezése mellett a „Népdalok” második kötetének és a Cseréi Miklós és Kazinczy Ferenc közti levelezésnek Horváth Döme szerkesztése mellett való kiadása. A jelentés ezután elősorolja a társulat mult évi ülésein felolvasott doigozatokat és értekezleteket, s legvégül örvendetesen konstatálja, hogy a haza művelt közönsége folytonos érdeklődéssel és elismeréssel kísérel a társulat működését, sőt, hogy ez a külföld részéről is annyiban elismerést vívott ki magának, amennyiben a bécsi 1873-iki közkiállítás alkalmából a Kiszalud-társaság kiállított könyveit érdemmel tüntette ki.

E jelentés után A r a n y László szép költeményét, mely a hunnok és góthok közt való tusát a mai magyarok nehéz állásával hasonlítja össze, a nemzetet kitaratásra, önművelésre sarkallja — „a hunnok harezát” Szász Károly olvasta föl. Utána pedig Pulszky Ferenc „Adalékokat” olvasott föl a hazai műtörténelemhez, melyekkel kimutatni igyekezett, hogy mégsem volt olyan is-

vezte. A közmunka s közlekedési miniszterium vezetésével megbízott földmívelés, ipar s kereskedelmi miniszter, Pest Vilmos végzett technikus és Jozsef-műegyetemi tanársegédet II. oszt. miniszteri segédmérnökévé nevezte ki.

Az írók és művészek hálja holnap este lesz a redoute kis termében. A belépti jegyeket azonban már annyira szétkapkodták, hogy a vigarda kis terme alkalmazásig nagyon is kicsinynek fog bebizonyulni mind a mulatni vágyók, mind pedig — az előjelekből ítélve — a jókedv befogadására.

Főolvasás. A tudomány- és műegyetemi olvasókörben (a műegyetem vegytan termében dr. Gerlóczy Gyula műegyetemi tanár, holnap este 5 órákor főolvasást fog tartani, melynek czíme következő: A fényűzés a társadalmi életben és a nemzetgazdaságtanban.

Uj főgymnázium. A király megengedte, hogy a budapesti IV-ik kerületi katolikus főgymnasium megfelelő elhelyezésére szükségelt épület, az ottani városi közönség által följánlott telken, az egyuttal a felség elő terjesztett terv és költségvetés szerint a tanulmányi alap terhére felépíthessék.

Meghosszabbított pályázati határidő. A csász. és kir. hadügyminiszterium által a hadsereg felszerelési szükségletei szállítása iránt kiirt pályázatra nézve, az ajánlatok benyújtásának határideje: folyó évi február hó 20-dikáról f. évi april hó 20-ik napjának déli 12 órájáig terjedő két havi időtartammal meghosszabbítottat.

Liszt Ferenc, mint a „Magy. Polg.” biztos forrásból hallja, ígéretet tett, miszerint az országos dalártnépely alkalmával meglátogatja Kolosvárt, s ott egy hangversenyben közre fog működni.

Török Janos, a hírlapírók nestora, ma reggel meghalt. Térhíány miatt e kitünő férfiú életéről és munkásságáról ma nem emlékezhetünk meg, de holnap részletesebb közleményt hozunk. Egyelőre csak azon gyászjelentést tesszük közzé, mely az elhunyt halálát tudatja: Török Sándor m. kir. min. titkár és neje szül. Hegyemeghy Zsuzsána, valamint Vérci József és neje szül. Török Teréz a maguk és gyermekeik, szintegy rokonai nevében megsomorodott szívvel jelentik atyjuk, illetőleg nagyatyjuk, Török János, magyar kir. országos főlevéltárnok, a magyar tud. akadémia tagja stb. 1874. évi február hava 9-én a halotti szentségek ájtatos fölvétele után, munkás életének 68. évében végre nyugulés következtében történt gyászos kimúltát. Az elhunytnak hült tetemei f. hó 11-én délutáni 3 és fél órákor a rom. kath. szentegyház szertartásai szerint a kerepesi sírkertben fognak örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise áldozatok az elhunytért f. hó 12-én délelőtti 10 órákor a belvárosi székesegyházban fognak bemutatni. Áldás és béke poraira!

A kolozsvári szeminárium ifjuságának a napokban történt lázongása, mint „M. Polg.”-nak mindentéle körültkintés és föntartások mellett közölt híre valónak bizonyul be. A nagyobb növelde (szeminárium) tanulói, kik közt jogászok is vannak, csakugyan föllázdak az intézet törvényei ellen, s mint Várady Mór igazgató a „M. Polg.” szerkesztőjéhez intézett levelében írja, az intézeti szabályokat fogamatositani akaró subregens ellen, valóságos merényletet követtek el, gyertyatartókat dobáltak hozzá, s távollétében szobájának ajtaját kövekkel betörték stb. A vizsgálat ez ügyben megajtetett, s ennek eredményéhez képest a részletek is közzé fognak tetetni.

Rossi, tegnap este az írói és művészi körben tiszteletre tartott diszvacserán megjelent. Az estély igen kellemesen folyt le, s egész a késő éjjelbe nyult be. A részletekről holnap kimerítő tudósítást fogunk közölni. Egyelőre csak azt említjük meg, hogy a vacsora után következett kedélyes beszélgetés alkalmával szóba került Rossinak a nemzeti színházban való felléptetése is. Mi teljesen jogosultnak, sőt feltétlenül parancsolónak tartjuk azon elvet, miszerint színházunk nemzeti jellege mindenkor és minden körülmények között megőriztessék; azért nem szeretnők, ha idegen ajku, bár jelesebb művészek előtt feltékenyen őrzött nemzeti kincsünk zárai g y a k r a b b a n megnyilának. Midőn azonban oly művésztől van szó, mint Rossi, ki fenomenális tehetségével a világ jelenleg élő legjelesebb színészeit is elhomályo-

meretlen egy dolog az a képzőművészet hazánk mult századában sem, s különösen élénken festi a Mátyás király alatt virágzó művészeti állapotokat, végül pedig az újabb idők magyar nemzeti föltevőit e téren: Gróf Pestich Sámuel, Jankovich Miklós, Fejérváry Gábor, az Eszterházyakat s ezek műkincseit ismerteti a hallgatósággal, mint melyek most már nagyobbbrést a nemzet tulajdonába mentek át.

Következett két költemény. Egy rövid, érzelemduz ballada Gyulai tól: „A sellő” (habléány) s egy kisebb költemény D a l m a d y-tól („a rémlátók”) politikai iránynyal. Mindkettő tapsban részesült.

Tóth Kálmán másodtitkár jelentéséből a mult évi pályázatok eredményét illetőleg kiemeljük, hogy a „Dalra” benyújtott számos pályamunkák közül egy sem tartott jutalomra méltónak. Ellenben a „mesére” beérkezettek közül egnek kiadott a jutalom, kettő pedig dícséretben részesült. A jelgés levelek ma felbontatván, a jutalomnyertes mese szerzőjének Névy László a megdícsértetteknek szerzőjeül pedig Rónay István és Csalamjai tüntek ki. Nyomban ezután Zichy Antal föl is olvasta a jutalomnyertes mesét, melynek czíme „a kecske tragédiája.”

Végül kihirdettek következő új pályázatok: 1) kívántatik a regény elméletre tekintettel a magyar regényirodalomra, határidő 1874. október 31-ke jutalom: 100 arany 2) kívántatik egy költői beszély bármint tárgy: határidő 1874. december 31-ke Pályadíj: 50 arany. A nyertes műnek önálló becsünek kell lenni.

Ezzel az elnök szétosztatván a gyűlést, mi még csak záradékul idetesszük, hogy a társulat jelenleg 46,600 frtnyi tiszta vagyonnal rendelkezik, s hogy jelenleg 50 belső s 9 külső tagja van. Az alkotó tagok közül pedig még csak egyet, s éljen mentül tovább is, a derék Toldy Ferenc.

aitja, megengedhetőnek tartjuk az általános szabály alóli kivételt s a legméltóbban üdvözlőnk a n. színház igazgatóságát, ha ezen megengedhető kivételhez folyamodva Rossit néhányszor felléptetné a nemzeti színpadon. Ezt annál inkább óhajtjuk pedig, mivel ezen esetben Jókainé asszony is — mint halljuk — fellépne Rossi mellett néhány shakespearei darabban, s azon magas műveltség, melyet az ily előadás nyújtana, könnyen feledtetné azon nemzetiségi szempontból nagy szappanbuborékká felfúható körülményt, miszerint az egyik szereplő (Rossi) olaszul beszél. — Rossi ma este a német színházban „Hamlet” ezmszerepében lépett föl. A nagy művész játékáról részletesebben csak holnapi lapunkban emlékeztetünk meg, itt csak azt jegyezzük meg, hogy Rossi mai fellépése ismét hangosan követeli a főbb említett kivételt, hogy t. i. Rossit a nemzeti színházban is felléptessék. Ezen kivételt azért is sürgetjük, mivel hallatlan az az üzérkedés, melyet a gyapju-utcai német bódé Rossi fellépésével elkövet. A német színház közvetítői ugyan is a belépti jegyekre valóságos árverést tartanak. Panaszkodnak nekünk, hogy p. u. az erzsébeti dóhánytözsdeben a színpadon kiért áraknak épen kétszeresét szedik, mit Rossi, ha tudomására jutnának, bizonyára nem tűrne el.

Kupaktanács. Az „Alföld” a következő esetet beszéli el: Az aradi kir. járásbíró, illetőleg a kir. főügyész megdorgáltatott a mikalaka községi előjáróság által. Ugyanis a kir. főügyész meghagyta egy rendeletben, hogy az idegen nyelven szerkesztett szegénységi bizonyítványok az állam nyelvére is lefordítva melléklendők a büntvényekhez. Ezen rendelet értelmében főlívja az aradi kir. járásbíró, hogy a többi között a mikalakai előjáróságot is, hogy a román nyelven szerkesztett szegénységi bizonyítványokat magyar fordításban is beküldje. Ezen felsőbb megfigyelés folytán kelt rendeletre, teljesítés helyett, a nevezett előjáróság román nyelven egy terjedelmes választ (replika) küldött a járásbíróhoz, melyben főlívja a járásbíró, hogy a kir. főügyészt „ész-szerítlen”, „törvénytelen” stb. ildomos kitételekkel czimzett rendeletnek visszavonására főlívja, — kijelentvén egyttal, hogy a rendeletet teljesíteni nem fogja. — Az arad megyei alispánnak azt hisszük, lesz gondja erre a vitélő mikalakai kupaktanácsra.

Furca halotti bizonyítvány. Az aradi hatóság-hoz a következő különös halotti bizonyítványt küldték be: Balesi róm. kath. plebánus ur hon nem létében ezenel bizonyítom, hogy N. N. ó aradi lakos 1873. év febr. 19-én Rómán Bányán meghalt és 21-én ugyancsak Bányán a róm. kath. temetőben el is temetett. Idéiglenesen addig, míg megnevezett plebánus ur hazaérkezik; bizonyítom Bányán a temetés után N. N., érdekesült áldozár.

Jeges-fürdő vallási fanatizmusból. A maros-jegén, mint az „Alföld”-nek írja valaki, egy 40—50 éves uriasan öltözött férfi naponként járni, s a víz mélységét szokta vizsgálni. „Ma — írja a nevezett lap tudósítója — ismét láttam az említett egyént a jegen járni, újra a víz mélységét kutatta. Többek társaságában lévén, kíváncsian vártuk, hogy vajon mi ezélja van ez embernek? És ime egy sajtóságos esetenk voltunk tanúi. Az említett férfi több ideig kereste a víz mélységét, de a lékeknel nem volt neki elég mély, mert jóval beljebb haladt a Maros közepéig, s egy kövel tört magának rést. Majd egy hajóra ment, mely a tört réshöz közel a vízbe fagyva áll s ott levélözve egy kötelet kötött a hajó végére s a rést főlé indult. A rést előtt letérdelt s vizet vevén szájába, föl állott s kelet főlé fordulva imádkozott, kezével gestikulálva; ezt háromszor egymásután ismételte, majd hirtelen meg fogta a kötel végét s a vízbe dobta magát. Akik nem voltak e jelenetre elkészülve, s hozzá közelebb állottak, segítségére akartak sietni, de csak hamar fölmerült, s mintegy 10 percig föl s alá bukdácsolva kijött, fölöltözött, s visszament a városba. Kiváncsiaságtól ösztönözve hozzámtem s kérdezém, hogy kicsoda ő, s miért teszi ezt? Azt hívtm, hogy tán egészségi szempontból használ hideg-fürdőt! Nem! vallási fanatizmusból fürdik minden pénteken délután a folyó vízében.

Zendülés színhelye volt a napokban a kolozsvári szeminarium. A dolog mibenléte fölől, előre boesátva azt, hogy a szeminariumban jegyzők is vannak, idézzük a „Magy. Polg.” idevonatkozó közleményét. A szeminariumban elhelyezett ifjuság régi s sok tekintetben elavult törvényeit az igazgató-tanács közlelbről revisio alá vette, helyesebben mondva, új törvényeket léptetett életbe. E törvények azonban nem nagyon szerencsésen ütöttek ki, mert nem állanak a kor színvonalán, s sok tekintetben sértik az ifjuság önézetét, melynek elnyomása mindig kárral jár. Mielőtt a dolog érdemére térnénk, lássuk mindenekelőtt néhány szakaszát az új törvényeknek: 1.) Reggeli 6 órakor mindenkinek kötelessége büntetés terhe alatt fölkelni. 2.) Reggel 7-től 8-ig silentium. (Nem szabad társalogni, járkálni.) 3.) Délelőtt 12 óráig 1 óráig főhangon elmondott imádkozással összekötött ebéd. 4.) Este 7 órakor hazamenetel és 10 órakor általános lefekvés. 5.) Aki 7 óra után csak egy óráig kün marad, úgy tekintetik, mintha egész éjjel haza sem ment volna, ha csak elégséges okát nem adja kimaradásának. 6.) Szivarozni s általában dohányozni a szeminariumban nem szabad stb. Ezen törvények az ifjuságot főlháborították, s nagy zajjal tüntettek ellene. Az igazgató ellen fenyegető hangokat lehetett hallani, sokan őt okozták a megszorításokért. Az engedelmesség az első fölhevülés perczeiben megtagadtott, s este a rector ellen nagyobb tüntetés rendeztetett, az elottt gyertyák tartói utána dobattak, azonban nem sértült meg. E mindenesetre helytelen kihágás megrovást érdemel, az ifjuság igyekezzék baján törvényes uton segíteni, de előjárója ellen durvaságra vetemedni nem mivel emberekhez méltó. Ez esetről jelentés tétetett, s a tanács azt halljuk elég szükkeblt volt azt válaszolni, hogy akinek e törvények nem tetszenek, hagyja el a szeminariumot. A jogászok úgy halljuk a szeminariumot elhagyták, vagy készülnek elhagyni.

Színhazi játékr. A nemzeti színház játékr.: Kedd, február 10-én „Tévedt nő”, 11. „Csók”, 12. „Lohengrin”, Udvardy felléptével, 13. „Krákói barátok”, 14. „Próféta”, 15. „Szökött katoná”, A jövő hétre kitézve: 16. „Az új emberek”, 17-én „Lohengrin”, 18.

„Rendkívüli előadás” Degrétől, „Egy eszéthea” s „A szép molnár”, 19. „Szevillai borbély”, 20. „A székely földön” Bereztől először, 21-én „Próféta”, 22-én „A székely földön”. — A budai játékr.: holnap, 9-én „Fra Diavolo”, 11. „Szökött katoná”, 12. „Az utolsó levél”, 14. „Katoná”, „Bánkban”, 15. „Csók”, 16. „Alarozos bál”, Nagyné Benza Ida asszonnyal, 18. „A Strike”, 19. „Csalódások”, 21. „A fertály mánások”, 22. „Házasság” XV. Lajos alatt.

Rövid hírek. Jókai „Uj földesur” czimű regényét A zary Péter, az ungvári főgymnázium ruthen nyelv tanára, oroszra fordította. — Victor Hugo legújabb „Kilencvenhárom” czimű regénye f. hó 20-dikán egyszerre tíz egy nyelven fog megjelenni. A magyar fordítás (fordítók: Áldor Imre és György Aladár) a Franklin-társulat kiadásában fog megjelenni. — Az orosz hadseregben 100 tiszt közül 58 orosz, 42 külföldi, s ezek közül 24 német; 100 törzs tiszt közül 15 orosz 85 külföldi, kik közül 58 német s a tábornoki karban 82 procent a külföldi, mely utóbbi számból 74 német; — A kecskeméti ügyvéd egyet észerveletét az ügyvéd rendtartást tárgyzó törvényjavaslat felett, beküldetett szerkesztőségünkhöz. — A nemzeti színház dráma-bírói bizottsága dr. Grubicz Lászlótól a „Sziget a szárazon” czimű egyfelvonásos vigjátékot előadásra ajánlotta. — Párba j történt Kolozsvárt a napokban egy ifju mánás és egy honvéd tiszt közt. A párba j oka az volt, hogy a tiszt a színházban a fiatal mánásnak esendet parancsolt. Mindkét ellenség könnyű sebet kapott.

Nemzeti színház. Hétfőn február 9. „Tévedt nő.” Opera 3 fölvonásban.

Táviratok.

Bécs, február 9. A „Montagsrevue” jelenti: A pénzügyminiszter az alsóház holnapijülésében a fuzionáló építő bankoknak az átiratási illetékek alól való fölmentéséről szóló törvényjavaslatot fog betérjeszteni.

Posen, február 8. Ledochovskí Ostrovban megidézotett, jelenjék meg e hó 24-kén a törvénytörlesztők.

Páris, február 8. A meluni esküdtzék Sutrot, ki Ghikát párba jban megölte, négy évi börtönrre ítélte.

Páris, február 8. A „Journal des Debats” Ferencz József ő fölsége pétervári utazásában a két állam kibékülésének jelét látja, mi által a keleti kérdés elodáztatik.

Kragujevacz, február 8. A skuptsina Deli Markovicot fölmentette.

Bukarest, február 8. Három napi heves vita után a kamara 68 szóval 40 ellenében elhatározta az új község-törvény tárgyalását.

Közgazdaság.

Budapest, február 9.

A budapesti közmvésbank mai közgyűlésében az idei osztalék 7 fjt 50 krban állapítottat meg, és f. hó 15-től kezdve a bank pénztáránál fölvehető.

Az első magyar általános biztosító társaság osztalékát a Pester Lloyd 150 forintra becsüli; a mely összegnél magasabbat ezen intézet még nem fizetett soha. Ugyan ezen intézetnél a mult hó végével 27.342.717 fjt 79 kr értékű életbiztosítás volt életbe.

Győről a záloghitelbank igazgató-tanácsosainak elfogatását tudatják elég jellemzőleg a „N. fr. Presse”-vel. Dr. Pick, Sommer, Eitner, Kalán és Balog nevezetűek ez urak.

A hivatalos lap kimutatást közöl az 1870. december végéig forgalomba tett 20 krajczáros ezüst váltó pénzdarabokról 28.974.718, — a 10 krajczárosok pedig 49.365.244 darabra rugtak, összesen 10.731.468 forint értéket képviselvé.

A budai-budai népbank négy forint osztalékot fizet 50 frtos részvényei után. Ezenkívül 7000 ft. esik a tartalék-alapra.

Pálfalvai állomás nyitattott meg a m. kir. államvas utak északi vonalán.

A hadfelszerelések szállítására a közös hadügy-miniszterium által nyitott pályázat határideje február 20-áról meghosszabbítotott aprí 20-áig.

Vásárendely. Pestmegyébe kebelezt Felső-Dabas község engedélyt nyert, hogy évenként május hó első vasárnapján és azt követő héttőn egy negyedik országos vásárt tarthasson.

A függő államadósság ellenőrzésére kiküldött orsz bizottságnak Bécsben, 1874. évi február hó 5. napján tartott XX. ülésében az államjegyek forgalmi összegét 1874 évi január végével következőképen találta: A bizottság saját följegyzései alapján a tulajdonképi államjegyek összege 1 forintosokban 79,814.131 fjt 5 forintosokban 121,072.920 fjt, 50 forintosokban 135,967.000 fjt, összesen 336,854.051 fjt. A közös pénzügyminiszterium hivatalos közlése szerint a sobányakra bekeleztett és forgalomban lévő zálogjegyek összege 75.145,782 fjt 50 kr. Összesen 411.999,833 fjt 50 kr.

A gazdasági cseledek állandósításáról Kenessey Kálmán közelebb figyelemre méltó értekezést olvasott föl az országos gazdasági egyesület jószágrendezési szakosztályának ülésén. Az értekezés részletes indokolások után következő eredményekre jut: „Gazdasági cseledekünk vándor hajlamai legyőzésére nézve gyógszerül ajánlandónak tartom mindenekelőtt és minden viszonyok közt: a) bérének lelkiismeretes és pontos kiadását, — legyen a bér készpénz, föld és termény, s b) a lakás-viszonyok javítását, c) házi kertnek adását, d) marhatartás adását vagy e helyett fejős tehén használat, — vagy bizonyos mennyiségű tej kiszolgáltatását naponként, e) a puztai iskola-ügy fejlesztését. Ezek azon tényezők, melyek a cselédet helyéhez, urához kötik, s annak gazdasági ügye iránt az érdekeltséget fölkitik, munkájában buzgóbbá, lelkiismeretesebbé teszik, s lassankint megteremtik kötelesség-érzetét. Ha netán azt a megjegyzést tehetné valaki ellenben, hogy könnyű innen a zöld asztal mellől theoretizálni: annak mindenekelőtt azt fele-

ném, hogy azon tényezők hatásos voltáról, melyeket elősoroltam, tanuskodik mindenekelőtt Angolország. Továbbá mind e tényezők alkalmazását saját körömben évek során eszközöltem, s úgy találtam, hogy csakis az a házas cseléd mozdult tölem, kit én magam kívántam, hogy tovább menjen. Habár eszméim terjesztésében mások irányában eléggé méltányos tudok is lenni, — tekintve azon nehézségeket, melyekkel azok megvalósítása jár, — köteles vagyok még is az ügy érdekében teljes őszinteséggel elmondani, hogy a nehézségek nem oly egyszerűek, melyek tul nagy áldozatot követelnének, fő dolog csak akarni. És akarnunk kell épen saját, illetőleg gazdaságunk érdekében. Mindaddig, míg egy állandó, megbízható, kötelességérző cselédséggel földmívelésünk nem rendelkezik, nem fog az kitejölhető, mert minden törekvésünk meg fog törni a végrehajlás pongyolóságán.”

A budapesti gabnakereskedés hanyatlásáról szóló cikkünkhez kiegészítéssel föllemlítjük Kőrösi urnak a „Földm. Érdekeink”-ben folyó harmadik cikkét. E szerint Bécs gőczpontja az osztrák vasuti rendszernek: a szélrózsa minden irányáról Bécsben folynak össze a vonalak, és kilátszik azon tervszerű törekvés, a forgalmat az orsz. fővárosában összpontosítani. Budapestet az ellenkezőt tapasztalhatjuk. Azon sok vasut között, melyet a m. kormány az utolsó hat-hét évben engedélyezett, nincsen egyetlen egy sem, mely a főváros támogatására szolgálna, de van nagyon is sok, mely a kereskedelem forgalmát töle elvonja. Rövid idővel ezelőtt legalább a tiszai vasut hálózata volt az, mely a magyar átföld termékét Szolnokon át a fővárosba szállította, honnét aztán vagy Váczon vagy Hatvanon át külföldre mehetett. Nemrég azonban Szolnokot Hatvanal új vasutvonal által egyenes összeköttetésbe hozták és így szerencsésen sikerült Budapestet végkép megkerülni, lekötve azon utolsó csatornát is, mely a fővárost a magyar kiviteli kereskedés központjává tette. A világforgalom azon eszközöket, melyekre szüksége van, Magyarország más városában, mint Pesten alig találja. Nagy világra szóló összeköttetések, kifejlett hitelviszonyok, külföldön ismert nagy cégek, nagy mértékben halmozódott tőkék, kereskedelmi bírák és tözsdei forgalom, nagybbszerű szállítói üzletek, vasuti és gőzhajózási igazgatóságok, alkalmas raktárak stb., mind ez alig található a magyar vidék városában, míg Budapestnek geográfiai felvése oly előny, melyet töle elvonni épséggel nem lehet. Ezek után Kőrösi kimutatja, hogy a kormány oka förszben annak, hogy a tévedések és mulasztások hosszu sora s a csatornázás elhanyagolása különösen az entrepotk és a pest-zimnyi vasut háttérbe szorítása, melyet több consortium ingyen ajánlkozott kiépíteni, igazolják ezt.

Heti tudósítás az ipar állásáról Budapest. A forgalom egyáltalán pang. A farsang lendítő hatása az idény-szerű czikkekre nézve alábbhagyott, s a megrendelések mind gyérebben és gyérebben érkeznek. Női divatárakra nézve sokkal gyöngébb a kereslet, mint tavaly. Szabók és csipészeknek alig van munkájuk, s kalapos, kesztyűs és paszományosok sem kevésbé panaszkodnak a súly forgalom miatt. Esztergályos, könyvkötő, norimbergi, díszmü, bőr, porcellán, üveg és papirkereskedésekben, aranyozó, paplanos és derékaljkészítőknél, butorkereskedőknél a munka igen gyér. Rézöntők, rézművesek, gépgyárakban, asztalos, lakatos, bádogos és mások munkával csekély mérvben vannak elfoglalva. Nyerges és szíjgyártóknál mult hét óta a munka fogyott. Kovácsok a hideg és sikos idő miatt meglehetősen elváltak foglalt. Az építési iparoknál a töli holt idény még tart, de ha a langyosra fordult idő állandó marad, a legközelebbi hetekben némely épületnél a munka újból meg fog indulni.

Heti tudósítás a budapesti gabnatozsdéről február 1—7. Az üzlet a buzára nézve szilárd hangulatu volt; a forgalom azonban alig ment 60,000 vámmázsan fölül. A rozs változatlan. Az árpa ára 10—15 krral javult. Ugy szintén a zab is. A tengeri ellenben csakis a hét vége fölé lett szilárdabb határidő — üzleteknél 50,000 vámmázsa zab és 30,000 vámmázsa tengeri adatott el. — Az összes behozatal volt a héten 48,903 v. m., ellenben a ki vitel 4.448 v. m. A buza behozatal 37,268; a gabonác 3223; az árpác 4,252, kiv. 877; a zab beh. 1546; a tengeri 1973; a reepeze beh. 541, kiv. 3561 v. m. A forgalom a buzában 40,000; az árpánál 10,500; a zabnál 9200; és a tengeri 7000 v. m. Az átlagos heti árak a buzánál 780; a gabonánál 545; az árpánál 430; a zabnál 222; a tengerinél 4.62 1/2 kr. A főlhajtott marhák száma közep-szerű; eladatott 926 ökör, párja 120—400 frton; 445 tehén, párja 145—300 frton; a bivaly párja 125—260 frton Sertés eladatott 8840 db, mázsája 32.50—37.50 ft. A szesz forgalma 500 mérő; új módszerű 59 1/2 kr kelt. Aszalt szilva csaknem üzlet nélkül. A zsinemiek üzlete csendes 41 1/2 n záródtak. A szalona üzlet általában nyugodt.

A budapesti gabna és értéktözsde február 9. Gabonában az üzlet élénkült; a tözsde, a lanyha bécsi jegyzések daczára szilárd hangulatan volt; eladtattak: magyar sorsjegyek 82-75, vasuti kölesön 99-50, municip. 28, takaréék és hitel 61-12, m. földhitel. 57.50, molnárok és sütők malma 225, Victoria-malom 115, Erzsébet-malom 113. pesti közuti 341, Euiza 150 frtjával fizetve. Valuták nem változtak; 20 frankos arany 9-04, cs. arany 5-35 tal-lér 1-69 1/4.

Vizállás.

	0 alatt	0 fölött	időjárás
Febr. 9. Pesten	—	—	3' 5" havas
„ 9. Pozsonyban	—	—	2' 7" felhős
„ 9. Szegeden	—	—	1' 0" száraz
„ 8. Szatmáron	—	—	3' 2" felhős
„ 8. Tokuban	—	—	2' 11" száraz
„ 9. Szolnokon	—	—	2' 5" száraz
„ 8. Aradon	—	—	2' 1" felhős
„ 20. Nagybecskereken	—	—	0' 9" száraz
„ 20. Zimonyban	—	—	4' 9" száraz
„ 20. O-Or-ován	—	—	3' 0" száraz
„ 20. M. Szigeten	—	—	2' 4" száraz

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. február 9-én.									
Gabona-árak.		Vámmászánkint		Részvények.		Záloglevelek.		Magy. vasuti köles (120 frt ez.)	
Hang.	font	frt	Befiz.	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva
Buza, bányási ó v. uj	83	7.60	7.75	315	940.	950.	500	99.40	99.60
" " " "	85	7.85	7.95	200	—	—	200	154.25	154.75
tiszav.	87	—	—	300	350.	360.	200	236.25	236.75
" " " "	83	7.75	7.85	100	62.	64.	500	930.	940.
" " " "	85	7.95	8.10	200	85.	88.	200	45.25	45.75
pestm.	87	—	—	300	185.	190.	500	979.	981.
" " " "	83	7.65	7.75	200	343.	344.	200	518.	520.
" " " "	85	7.90	8.05	200	95.	100.	200	212.50	213.
fehért.	87	—	—	200	50.	60.	200	2638.	2642.
" " " "	83	7.85	7.95	80	29.	29.25	100	208.	208.50
" " " "	85	8.05	8.15	85	34.50	34.75	200	465.	457.
báeskal	87	—	—	160	141.75	142.	200	331.50	332.50
" " " "	83	—	—	200	32.	34.	500	159.	160.
" " " "	85	—	—	100	57.75	58.	200	201.50	202.
" " " "	87	—	—	50	61.18	61.75	—	168.	170.
" " " "	83	—	—	50	37.75	38.	—	96.	96.25
" " " "	85	—	—	100	50.	52.	—	86.50	87.
" " " "	87	—	—	200	200.	202.	—	91.55	91.60
" " " "	83	—	—	500	720.	725.	—	86.	86.
" " " "	85	—	—	200	440.	445.	—	91.	92.
" " " "	87	—	—	200	72.50	73.50	—	85.	85.50
" " " "	83	—	—	70	37.	38.	—	83.	83.25
" " " "	85	—	—	50	46.	47.	—	140.	141.
" " " "	87	—	—	80	46.	47.	—	132.50	133.
" " " "	83	—	—	100	73.75	74.	—	111.90	112.20
" " " "	85	—	—	1000	257.5	260.	—	65.75	66.25
" " " "	87	—	—	100	180.	181.	—	—	—
" " " "	83	—	—	100	46.	50.	—	—	—
" " " "	85	—	—	100	52.	54.	—	—	—
" " " "	87	—	—	40	42.	44.	—	—	—
" " " "	83	—	—	60	38.	40.	—	—	—
" " " "	85	—	—	500	48.	50.	—	—	—
" " " "	87	—	—	200	37.	40.	—	—	—
" " " "	83	—	—	500	285.	290.	—	—	—
" " " "	85	—	—	200	114.	115.	—	—	—
" " " "	87	—	—	200	150.	151.	—	—	—
" " " "	83	—	—	200	228.	230.	—	—	—
" " " "	85	—	—	200	795.	805.	—	—	—
" " " "	87	—	—	300	113.	115.	—	—	—
" " " "	83	—	—	100	632.	635.	—	—	—
" " " "	85	—	—	100	21.	22.	—	—	—
" " " "	87	—	—	100	445.	455.	—	—	—

H I R D E T É S.

Kilián Frigyes

m. k. egyetemi könyvtáros által Pesten, váczi-utza Drasche-féle házban megszerezhető:

Legujabb magyar levelező vagyis tanácsadó

a társadalmi és a közélet minden körülményeiben és a kereskedői viszonyokban szükséges, hasznos és nélkülözhetlen segédkönyv.

A helyesírás levélírásnál, mindennemű iratok, okiratok, keresetek, szóval mindennemű peres és nem peres ügyekben eljárásnál.

Irta **Kassay Adolf.**

382 lap. ára 1 frt.

Legujabb és legteljesebb pesti magyar és német házi titoknok

vagyis

LEVELEZŐKÖNYV.

Hiv tanácsadó minden rendű és rangnak számára, mindennemű, a közönséges életben előforduló levelek szerkesztésében.

Hetedik teljemen bővített és javított kiadás. 332 lap.

Ára 1 frt.

NEVESSÜNK.

Eredeti adomák gyűjteménye a magyar életből.

Összegejté

VAS GEREBEN.

Második kiadás. 2 kötet, 638 lap. Ára 1 frt 50 kr.

CZIGÁNY-ADOMÁK.

Közli **VIG DEZSŐ.**

Második bővített kiadás, 110 lap. Ára 45 kr.

A díszes társalkodó,

vagyis

a világba termett ember.

Magában foglalja:

Az illem és udvariasság minden alkalmak- és viszonyokhoz mért szabályait, továbbá mindenféle társasjátékokat, meseterfogásokat, számfeladványokat, jóslatokat, éleceket, énekeket, szavalmányokat, rejtett szókat, találós meséket, emlékkerseket, alkalmi üdvözléseket, szerelmes leveleket, házassági ajánlatokat, felköszöntőket, virágnyelvet, a színek jelentését stb.

Negyedik teljemen bővített és javított kiadás. 438 lap.

Ára kötve 1 frt 20 kr.

A valódi szakácscság

vagy legujabb alapos és teljes

PESTI SZAKÁCSKÖNYV

oly gyűjtemény, mely 972 biztos és több évi tapasztalás által jónak bizonyult szabályt foglal magában, mely szerint minden jól rendezett háztartásnál megkívántató hus- és bőjti ételeket, mint szinte a legjobb és legjeles csemegéket, süteményeket, kocsonyákat, befőtt gyümölcsöt, fagyaltakat és likőröket stb., legalkalmasabban, legolcsóbban és legizletesebben készíthetni.

Saját tapasztalata és kísérletei után kiadta

egy magyar gazdaszony.

18 fametszettel.

Hetedik bővített és javított kiadás. 392 lap.

Ára kötve 1 frt 70 kr.